

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. november 24.

266. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Felőlős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónap 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nagy Szlávia.

Világtörténelmi idöket élünk, úgy lehet, hogy részt is veszünk a világtörténelem csinálásában. E pillanatban csak szemlélői vagyunk annak a nagy evolúciónak, mely a Balkánon végbe megy. Addig, míg a Balkánon dúl a háború, a szlávok harcra ez a muzulmánok ellen, akik századok óta ügymonták a szláv fajokat, de ha átesap a Dunán, akkor már nem lehet tudni, hogy hol fog megállani, mit rombol, mit hoz a világra.

Az bizonyos, hogy a szláv népek diadalt ültek a törökön, s ezzel a diadallal számolnunk kell nekünk is. Mert ez a diadal a szláv népek életerejének megnyilatkozása. Már pedig mi is körül vagyunk véve a szlávoktól. A délszláv népeknek ambíciója, fegyverüknek ereje, hatalmi vágya bizonyára nem marad hatás nélkül az osztrák-magyar monarchia szláv népeire sem.

Még ezelőtt néhány héttel hóbortnak tartotta minden józan gondolkodó a trialisták utopisztikus törekvéseit, a kettős monarchia megdöntésére irányuló terveit, titkos gyűléseit s ime: két-három heti véres háború nyomán ez a gondolat is új életre kel. Nagy-Szlávia gondolata élő valósággá válik s kibontakozik abból az álmvilágból, melyből eddig táplálkozott.

A Nagy-Szláv tán a legrégebbi ábránd Európa történetében. Régebb, mint földrésznünknek akármelyik mai állama. Az angol, a német, a francia impériumok tán még esi-

„A Tengerpart“ tárcája.

A legszebb erény.

Csodálatos álmom volt. A menyországban voltam! Láttam a tizenegyezer szüzet párosával sétálni a csillagokkal kirakott tejuton. Néha-néha megálltak, hogy a fény fehéren ragyogó virágaiból szakítsanak; egymásután tépték le a csillagokat, mint a hogyan a földön tépik a gyermekek a csillagvirágokat s csokorba fogva a keblükre tűzték. Halk beszélgetésük, amelyet olykor csengő kacagás szakított félbe, olyan volt, mint a madarak esiesergése.

Évekig mentem utánuk — mert az ég végtelenül nagy — s végre olyan helyre értünk, hogy a szívem repesett örömben s szememet szinte elvakította a ragyogás. Ehhez a ragyogó, megdöbbentő világosság-hoz nem lehet sem az északi naplementét, se délvidéki napfölkeltét hasonlítani.

S ebben a végtelen világosságban öröm — szeretet — élet uralkodott. Minden fényben erény, minden lágyban boldogság ragyogott. — Szemeim azonban csak lassankint szoktak hozzá ehhez a fényhez és egyszerre ott láttam magam előtt az Isten kiválasztottait; csodálatos pillanat volt ez! Bilborba és selyemben öltözve fehér márványlépcsőkön ültek s valami leirhatatlan gyönyörűség ragyogott szemeikben, amelyeket

rájukban se voltak meg, mikor épen itt a mi tájainkon megalakult az első szláv állam. Európában a történelem Nagy-Moraviának nevezi Szvatopolk országát. Szép darab föld volt, vetekedett a mai monarchiával. Akkor volt java növekedésében, mikor a magyarok beleléptek. Még pedig úgy léptek bele, hogy darabokra taposták. Árpád, a magyar és Arpult, a német osztottak meg rajta. S attól fogva négyszáz esztendeig nem beszél erre felé szlávokról az irás.

Négyszáz év múlva a cseh Ottokár álmodik megint Nagy-Szláviáról. Kis hijja, hogy meg nem csinálta. Jó uton volt hozzá s az utolsó órában álltak elejbe megint a magyarok. A morvamezei csatában törte le Kun László és Habsburgi Rudolf. Igazság szerint csak Kun László, de László magyar volt és gavallér: beérte azzal, amit ma erkölesi sikernek szokás mondani s a hasznót odaadta a németnek.

Nagy-Szlávia azóta ninesen s a nemszláv Európa hajlandó volt azt hinni, hogy nem is lesz többé. A szláv nem államalkotó faj, régi és új története egyformán bizonyítja. Oroszországot a normann Russz test vérek csinálták meg, ők szervezték a szláv hordákat, amelyek évszázadokig züllöttek, gazdtalanul lappangtak a szármát földeken. Bulgáriából, Graeciából idegen dinasztiák csináltak komolyan vehető államot. Szerbiának benszültött dinasztiái vannak — meg is látszik rajta. A szláv fajnak — meg kell adni — sok jó kvalitása van, de államalkotó képesség nines köztük.

valami előlem elrejtett látomány felé irányoztak.

Odamentem egy kiválasztotthoz s odaültem eléje, hogy jobban csodálhassam. Angyalok térdeltek körülötte, dicséneket zengettek s ezüst füstölőkben tömjént égettek. A kiválasztott angyalok énekét hallgatta. Elgondolkozott és örült.

— Ó te csodálatos — szóltam hozzá — mintha á te tekintetteddel boldogságból nekem is jutna egy sugár. Ha lehetséges — beszélj velem, kérlek! Mondd meg nekem, szegény embernek, aki a földről jöttem és akinek oda kell visszatérnem, hogy ott vándoroljak ezer kísértés között talán még évekig — mond meg nekem, hogy milyen erénnyel és milyen vezekléssel juthattál ide?

Csillag szemével em villanattig reám nézett s aztán olyan hangon, mintha fülemle énekelne, így szólt hozzám:

— Jámbor voltam. Lemondtam a világról, hogy kolostorba mehessek s noha sokat kívántak tőlem, ez nekem még mind nem volt elég. Bőjtöltem, korbácsoltam magam, éjjel-nappal imádkoztam. Elfeledtem, hogy a kolostor falain kívül boldog emberek vannak, hogy üde és fiatal leányok mulatnak és fiatal anyák a gyermekekkel játszanak. Csak az erekljét csókoltam s ha reggel napkelte előtt megszólalt a harang, hogy fölébresszen bennünket, nem panaszkodtam, hogy meztelen lábaimmal a jéghideg márvány-

S ebben kell bizakodnunk most, mikor a nagyszláv esiga megint nyújtogatni kezdi kifelé a szaryacskaít, melyek ezidő szerint acélból valók és — a török a megmondhatója — igen szurós hegyüek. Még most csak a török a megmondhatója, de úgy lehet, nemsokára rajtunk is kipróbálódnak. Odalent már nem sokáig lesz mit döfködni és akkor a szláv szuronyok északnak fordulhatnak. A hajlandóság megvan rá bennük Nagy-Szláviáról beszél ma a Balkánon Nagy-Szláviáról az egei- és az adriai-tenger közt. Sőt nemcsak a Balkánon, hanem Budapesten is beszéltek róla. Szlovén delegátusok félre nem érthető célzásokat tettek a délszláv irredentára és ez nem olyan beszéd, a mit szélnek lehet ereszteni. Abban a nagy népragacsban, amely Ausztria méven öleli körül a magyar földet, sokkal több a szláv, mint a német s ha ez a ragacs egyszer széthullik s az egyfajtájú részek összekerülnek, akkor itt olyan szláv nagyhatalom keletkezik, a milyen még nem volt a világon. Kétszer éket vert Nagy-Szláviába a nagy Magyarország, — esakhogy olyan már nines.

Bizakodni itt csak egyben lehet. Abban a történelmi tapasztalatban, hogy a szláv nem való államalkotásra. Nagy-Szlávia úgy fog meghiusulni, hogy a szláv testvérek össze fognak marakodni a közös véren szerzett koncon. A végleges győzelemmel meghal a gyerek s odalesz a szerb-bolgár-görög-montenegrinus komaság. A komák olyan esunyán össze fognak marakodni, a hogy csak testvérektől telhetik.

nyon kell járnom.

Egy másik nő felé közeledtem, aki még boldogabbnak látszott, mint az, akivel az imént beszéltem. Egész teste ragyogott, száz angyal zengette a dicséretet s arany-edényekkel füstölték. A kiválasztott az éneket hallgatta. Elgondolkozott és el volt ragadtatva.

— Te szent, te imádasraméltó — szóltam hozzá — a te nagy fényességedtől az én lelkem összezsugorodik az erős nap fénytől a falevél. Légy kegyelmes és beszélj velem. Belefáradtam a földi vándorlásba, s oman jövök, ahol oly kevés az öröm és sok a fájdalom. Mondd meg nekem, szegény embernek, aki már sokat sirt és talán sohasem nevetett, mond meg nekem, h micsoda erénnyel jutottál ily nagy boldogsághoz s dicsőséghez.

Bólintott a fejével s úgy ragyogott a haja, mintha aranyból lett volna, s az aeol-hárfához hasonló hangon így szólt:

— Jótékony voltam. Nem tartoztam azok közé, akik lakomáik és mulatságaik közben megfélekednek a szerencsétlen és kétségbeesett emberekről; nemcsak imádkoztam, hanem föl is kerestem a szegényeket, s megosztottam velük a fölöslegemet. Ismeretek és szerettek engem a legszegényebb szobákban is, és megszűnt a sirás ott, ahol megjelentem. Ejjelenkint beteg kis árvagyerekeket ápoltam s elaltattam őket. Az özvegyeket vigasztaltam s az öregeket istápol-

A „HELGOLAND“ vizrebocsátása.

—o—

Unnepe volt ma Fiuménak. A magyar munka ünnepe. Vizre bocsátották az első nagy csatahajót a Danubius-hajógyárban.

Amint ott álltunk a tribünön és néztük a fehérre mázolt új kolosszust, elképzeltük azt a hivatást, ami a most még élettelen, hangtalan, mozdulatlan ércömegre vár. Talán esendes napjai lesznek és nyugodtan fog ringatózni a hullámokon. Ez volna a munkás emberiség ideálja. De megtörténhetik, hogy hangtalanúsága félelmetes, halált-osztó ágyudörgéssé válik, s hogy a két-tős monarchia ellenfeleivel szemben kell megvédenie Ausztria-Magyarország presztizsét és tekintélyét.

Talán így lesz. De ne legyünk pesszimizisták, hiszen a monarchia nem akar háborút. Felső királyunk is a békét hangoztatja. A szilárd békét csak erős fegyverszilárdítsa meg.

A gyülekezés.

Reggel 8 óra. Az Industria uton sorba robnak a fogatok és autók, melyekből elegáns fekete öltönyök, nő iruhák és fényes egyenruhák csillanna kelő. A kocsi a Danubius-gyár főkapujáig mennek, ahol tengerész-tisztek kalauzolják a leszálló vendégeket. Az érkezők élénk érdeklődéssel szemlélik az új hajót, amelynek fehér-piros teste hatalmas fatömbökre támaszkodva impozánsan emelkedik a magasba.

A tribün.

A 45 méter hosszú tribün, mely mellett a keresztanya nemzeti színű drapériákkal díszített páholya külön áll, valóban színes képet nyújt. Hölgyek elegáns séta-öltözetben, cilinderes, fehér keztyűs urak frakkban tarkítva sok-sok szárazföldi és tengerész-tiszt csillogó egyenruhájával, mellettük a konzuli kar sokszínű uniformisai, amelyek között különösen feltűnt a német konzul poporos tűzérőhadnagy egyenruhája. Az új sárgiróknak Munteán Jenő haditengerészeti tűzermérnök mutatkozott be a haditengerészeti parancsnokság nevében és az ünnep-

tam. Mikor meghaltam, annyi vásznat se találtam a szekrényemben, amennyibe beburkoltak volna, mert mind elosztogattam a szegényeknek.

Azt gondoltam magamban, hogy jól teszi, aki kegyes és adakozó a szegényekkel szemben s jól teszi, aki az imában keres vigaszt, ha ilyen pompás jutalmat kap érte. Végtelenül szomorkodtam és sajnáltam azt a sok fiatal nőt és leányt, aki talán sohasem imádkozik s virágot vesz, ahelyett, hogy a pénzt a szegényeknek adná. Ó, ezek sohase jutnak a kiválasztottak közé.

Ekkor észrevettem egy harmadik kiválasztottat, aki annyira ragyogott, hogy önkéntelenül is behunytam a szememet. Embri szavakkal nem lehet ennek a nőnek a szépségét leírni.

És ezer meg ezer angyal és arkangyal zengette a dicséretét és gyémántos edényekből füstölték.

— Oh te legszebb a menny kiválasztottjai közül — szóltam hozzá, — te bizonyár, minden erénnyel ékeskedtél, hogy ilyen isteni tökéletességre méltatott az Úr! Te bizonyára oly áhitattal imádkoztál, mint senki más! Annyira gyámolítottad a szegényeket, mint senki más, úgy, hogy éhen haltál, hogy másokat az éhségtől megments. Oh te legjamborabb és legboldogabb a kiválasztottak között, légy kegyes irántam és imádkozzál értem.

Rám nézett. Szemeiből annyi boldogság sugározott, hogy szememet nem is tudtam levenni róla.

— Nem — szólt hozzám, — én sohasem imádkoztam, nem osztogattam alamizsnát és beteget nem látogattam.

Alig tudtam szóhoz jutni, annyira bámultam.

— Mi erénnyel ékeskedtél hát, hogy ily nagy dicsőségben van részed?

— Én? — Én szép voltam!

ség végéig szeretetreméltóan kalauzolta őket mindenfelé, kifogástalan magyar nyelven adván meg a kívánt felvilágosításokat.

A kormányzói pár érkezése.

Nyolc óra 40 perckor érkezett meg pompás díszmagyarban Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó nevével, szül. Püekler-Limpurg Zsófia grófnővel. Barry ellentengernagy néhány üdvözlő szó kíséretében pompás virágcsokrot nyújtott át a kegyelmes asszonynak, azután megindult a menet a tribünök felé. Elöl Barry ellentengernagy vezetett karonfogva Wickenburg Istvánné grófné, utána a kormányzó ment karonfogva az ellentengernagy nevével. Mögötte következtek a megjelent előkelőségek és pedig:

Vio Feren dr. fiumei podeszta, Zmaies báró susáki kerületi főnök, Kankovszky Ferenc min. tanácsos, kormányzó-helyettes, Vio Antal dr. képviselő, Tolnay Lajos v. b. t. t. t., a Ganz-Danubius rt. elnöke, Baumgarten Henrik udvari tanácsos és Asboth Emil min. tanácsos, a Ganz-Danubius vezérigazgatói, Wickerhauser sorhajókapitány, Schmidt Zabierow báró voloscai ker. kapitány, Martinec kanonok, Guillaume Árpád honvédőrnagy, Kuranda Emil, az Adria hajóársaság vezérigazgatója, Copaitics Zsigmond, az Ungaro-Croata elnöke, stb.

A beszédek.

Miközben az előkelőségek a keresztanya páholyában elhelyezkedtek, a Jellasi-gyalogezred zenekara rázendített a „Bohémek“ egyvelegére. A vizrebocsátandó hajón az alatt lázas munka kezdődött és 10 főmérnök nemsokára jelentette Barry ellentengernagynak, hogy a vizrebocsátáshoz minden készen áll. 8 óra 50 perckor Jackl haditengerészeti superior, a tengerészet legfőbb papja, dr. Dilecek és dr. Petrassevich tengerész-lelkészek segédletével latin és német nyelvű imát mondott, azután beszenteli a hajót.

Barry ellentengernagy erre Wickenburg Istvánné grófnő elé állt és a következő beszédet mondotta:

Örömteli szívvel és a legemelkedettebb hangulatban üdvözöljük a mai napot, amelyen — hála a legfelsőbb Hadurnak — a flotta szaporítása iránt megnyilvánuló sohasem nyugvó gondoskodásának, a harmadik gyorscirkálókat átadhatjuk rendelkezésükre.

Az ifju, gyorsan előretörő Danubius-hajógyár bebizonyítja ezáltal, hogy versenyképes lett és hogy a haditengerészet kifejlésében nagyobb egységekkel is tevékeny részt vehet.

Emlékeül annak a dicső haditettnek, melyet Tegethoff osztrák-magyar tenger-nagy Helgolandnál végbevitt és amely alkalommal a közös haditengerészet babérokat aratott, ő császári és apostoli felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy eme hajó a „Helgoland“ nevet viselje.

Fel vagyok hatalmazva arra, hogy Nagyméltóságodnak a keresztanyai tiszt-ség átvételért a császári és királyi haditengerészet legalázatosabb köszönetét nyilvánítsam és kérem, hogy a keresztelést megejtteni méltóztassék.

Wickenburg Istvánné grófnő, aki ma, mint a hajó keresztanyja, főhercegnőt megillető díszes funkciót teljesített, sugárzó szeretetreméltósággal és zengzetes magyarsággal a következőleg válaszolt:

Különös örömmel teljesítem azt a kérést, hogy a hajó keresztelését elvégezzem. Azon kiváló haditettek, melyekkel az osztrák-magyar monarchia haditengerészete fényes eredményeket aratott, mindnyájunk szívében úgy éljenek tovább, hogy azok bármikor dicsőségesen ismétlődjenek.

Legmagasabb parancsra „Helgoland“ névre keresztellek.

Az utolsó szavaknál a keresztanya egy villanyos gombot nyomott meg s e pillanatban a hajó orránál felfüggesztett, piros-fehér-zöld és piros-fehér-piros szalagokkal díszített pezsgőspalack a hajó oldalához vágódott és szétduzzant. Ugyanakkor lehullott a hajó orráról a fehér lepel és látható lett a „Helgoland“ felírás.

A vizrebocsátás.

Fenséges pillanat volt. A zenekar rázendített a Hunyadi László-indulóra. Verőfényes, napsugaras levegőben ezer és ezer munkásfej, a Danubius gyárnak az épülő hajókon és a gyári épületeken elhelyezett összes munkásai figyelik munkájuk eredményét, a magyar hajóiparnak, a magyar tőkének és a magyar szorgalomnak eme gyönyörű alkotását. A hidraulikus prések a hajó orrán működni kezdenek, a móló tövében sorfalat álló tengerész-hadapródok és tengerész-katonák feszesen szalutálnak, a tengeren felállított hadihajók felhúzzák a teljes lobogódísz és a kormányzóné, e szavakkal:

„Szállj le a hullámok közé, Isten áldása kíséren mindenkor és mindenütt“.

megnyomja a vizrebocsátást jelző gombot. Minden szem a hajót figyeli. Egyszerre a hatalmas kolosszus csuszni kezd, az alatta elhelyezett tömbök recsegnek ropognak, a Helgolandon elhelyezett munkások elvágják a karvastagságú köteleket, a fényképező gépek kattognak, a hajótól jobbra-balra felállított tüzlők hatalmas tömbökből locsolják a beszappanzott fasín oldalát, hogy a nagy surlódástól tüzet ne fogjon és a hajó egyre fokozódó gyorsasággal rohan be a vízbe, hatalmas, fehér tarajos hullámokat verve. Az „Erzherzog Ferdinand Max“ csatahajó 21 ágyulóvést tesz, ezer és ezer torokból felhangzik a „hurra“, az „éljen“ és az „evviva“; az emberek mámoros extázisban vannak. A Danubius-gyár egyik-másik fő-tisztviselője izgalomban és örömben sirva fakad.

Minden pompásan sikerült, a Helgoland lassu, büszke méltósággal ott ringatózik immár elemében, ahonnan levontatták a dokkba a további felszerelés elvégzésére.

A hajó leírása.

A ma vizrebocsátott „Helgoland“ gyors cirkáló 3500 tonnás s 2300 lóerővel bír. Hossza 130 méter, szélessége 12,8 méter. Indikált gyorsasága 27 $\frac{1}{2}$ tengeri mértföld. Curtis turbinákkal s 16 Yarrow-kazánnal van felszerelve. Fedélzete 2 centiméter vastagságú, oldalfalai pedig 6 centiméter vastag resicai páncéllal vannak befödve. A fegyverzet, mely csak most kerül a hajóra, 9 drb. 10 centiméteres átmérőjű ásvuból és két párhuzamos torpedó-lanszírozó csőből áll, amelyek ilyen elrendezésben e hajón először kerülnek alkalmazásra. Van azonkívül a hajón ké tmotorosónak is, amelyek egyike 6 tonnás és 40 lóerőt fejt ki. A „Helgoland“ a jövő év nyarán készül el teljesen és előállítás költsége szolgálatba állításáig 15 millió koronát fog kitenni. A hajót minden részletében Mazurka hajógyári igazgató tervezte s építtette és ő vezette a ma hajnali négy óra óta a vizrebocsátás technikai előkészületeit is.

Ünnepségek.

Ma déli egy órakor a haditengerészeti akadémia parancsnoka, Barry ellentengernagy és neje 25 terítékű ebédet adtak, melyre hivatalosak voltak Wickenburg István gróf, kormányzó és neje, Vio Ferenc dr. podeszta és neje, Vio Antal dr. orsz. képviselő és neje, Kankovszky Ferenc min. tanácsos és neje, Martinec prépost-kanonok, Salis-Sevis gróf vezérőrnagy, Zmaies báró susáki kerületi főnök és neje, Tolnay Lajos v. b. t. t., Baumgarten Henrik udv. tan., Asboth Kaplanek és Mazurka Danubius-igazgatók. Firmian gróf sorhajókapitány, a „Ferdinand Max“ parancsnoka, Wickerhauser sorhajókapitány és Wöss sorhajóhadnagy.

Este 9 órakor több havi szünet után újra megnyílnak a kormányzói palota termei és Wickenburg István gróf és neje fényes estélyt adnak Fiume mai ünnepnapjának emlékére.

—o—

**Ha Budapestre megy
keresse fel okvetlen
Putzer György éttermeit**
Budapest VII., Dohány utca 40. sz.
Vidéktiek találkozó helye! :: Színház után friss vacsora!
Külön helyiség. Villás reggeli.

Ujdonságok.

— Távirat és telefonzavar. Ma reggel óta Fiume egyszólván teljesen el van zárva a külvilágtól, mert a bóra annyira tönkretette a karszton áthaladó telefon és táviratvonalat, hogy Budapesttel, Trieszttel és Béccsel beszélni egyáltalán nem lehet és a táviratozás is csak a legnagyobb nehézségekkel és időnkénti megszakításokkal sikerült. A ma reggel és délelőtt folyamán Fiumében feladott táviratok számszáma hevenek a táviróhivatalban, amely az elromlott vezetéseken ezeknek alig egy csekély százalékát képes továbbítani. Mai távirati és telefon rovatunkban éppen ezért csak a tegnapi este és a ma éjjel beérkezett táviratokról és telefonhírekről számolhatunk be.

— A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület tegnap, pénteken este hat órakor ülést tartott Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével.

A polgármester bejelentette, hogy a napokban Budapesten járt s a kormánynál néhány igen fontos városi ügy elintézését sürgette meg. A kormány elhatározta a fiu-mei állami ipariskola létesítését, mután a helyi érdekeltek véleményét is meghallgatta. Majd bejelentette a polgármester, hogy a Deák-korzió vasuti átjáró ügyében a város álláspontja győzelmeskedett.

A villamos vasuti beruházások is rövid időn belül jóváhagyása kerülnek. Addig is a város megkezdheti az új vonalak villamoskocsiszínek stb. előmunkálatait, mert a jóváhagyásra vonatkozólag biztos ígéretet nyert.

A városi tisztviselők fizetési táblázatának végleges rendezése is csak rövid idő kérdése.

A tanítók fizetésrendezésének jóváhagyása azért később, mivel a tanítónők a fizetések egyenlősítése érdekében a közigazgatási bírósághoz fordultak.

További bejelentései között közli, hogy megszüntette a kormánynál a tanítók nosztrifikálási tanfolyamának megnyitását.

A honvédek elszállásolása ügyében a kormány elfogadta a város ajánlatát, azzal a feltétellel, hogy a város kötelezi magát egy új kaszárnya megépítésére.

A város ajánlata az, hogy a honvédek foglalják el a régi kaszárnya egyik épület-szárnyát, a mostani honvédkaszárnyát pedig a városnak engedjék át. A honvédkaszárnyát a városi tanács iskolai célokra akarja felhasználni.

A polgármester végül megemlékezik Vio Antal dr. országgyűlési képviselőnek a delegációban bosnyák vasutak ügyében való felszólalását, amelyben Fiume érdekeit tartva szem előtt a Bihac—Novi közötti vonal építését javasolta. A delegáció el is fogadta Fiume képviselőjének javaslatát.

Zefran representante javasolja, hogy a képviselőtestület szavazzon köszönetet a polgármesternek.

Meynier pedig Vio Antal dr.-nak szavaz köszönetet hathatós közbenjárásáért.

Ricotti a tanítók fizetési pótléka ügyében interpellál, miután azonban a képviselőtestület ez ügyben már döntött, az interpelláció tárgytalan.

Ezután Zefran szövést a „Confiserie Francaise“ esetét és elégtelenség tartja a vásárbiztosok számát.

A polgármester intézkedést ígér a felszólalónak.

Dardi főtanácsos ezután előterjeszti a városi tanács és műszaki hivatal véleményét Adelsfeld dr.-nak az új épületek adómentesítésének fokozása tárgyában beadott indítványáról. Az állandó bizottság a napokban már letárgyalta az ügyet és elhatározta, hogy a képviselőtestületre bizza az ennek tanulmányozására kiküldendő bizottság megválasztását.

Ossoinack András azt hiszi, hogy Adelsfeld indítványa a lakberek csökkentését célozza és nem az utak szabályozásának megkönnyítését. Az építkezéseket a város periferiáján meg kell könnyíteni, hogy ezáltal az építkezés decentralizálódjon.

Zefran representante kijelenti, hogy az óváros lebontásához a kormánynak is

hozzá kell járulni.

Végül Ossoinack András javasolja, hogy a kiküldendő bizottság hattagu legyen.

A képviselőtestület ezután kocsipénzek és külön szolgálatok jutalmazása címén 1000 koronát három plassei telek megvásárlására szolgáló költségek fejében összesen 12,650 korona szavazott meg.

Ezután tárgyalásra került a városi reál gimnázium tantestületének fizetési táblázat-tervezete.

Az ügy előadója Dalmartello iskolaszéki üllnök. Néhány képviselőtestületi tag részletekérdésekre vonatkozólag kér felvilágosítást.

A vita azonban csakhamar véget ért, mert a representanték nagy része elhagyta a termet, minél fogva határozatképtelenség állt be. Az ülés ezzel véget ért.

— A szabad lyceum tegnapi estélye.

Ágoston Gábornak, tegnapi előadása közvetlensége és eredetiség eáltal kapta meg hallgatóságát. Az Egyesült-Államok gazdasági és társadalmi életének ez az éberszemű ismerője szókimondó nyíltsággal sorolta fel az amerikai élet bajait és előnyeit. Ismertette a dolláréhes yankeet és a bevándorolt tömegek praktikus, de sivár, művészietlen életét. A New-Yorkban rekedt bevándorlók tülekedését, nehéz megélhetési viszonyait, szembeállította azokéval, akik az ország gazdag és kiaknázatlan részében telepedhetnek le. Az új elnöknek politikája is a jobb elemeknek kívánja lehetővé tenni a kijutást. Az iskola nagy átalakító hatását, az amerikai ujság nevelő szerepét, a szocializmus nélküli praktikus életet, érdekfeszítő, találó adatokkal mutatta be. Elvitte közönségét California csodái közé, épügy, mint a nagyvárosok mulató helyeire és bőven megérdemelte a tapsot, mikor lelkes szavai révén kimerítő képe kerekedett ki az óceántuli esodavilágnak.

— Levél a harctérről. Fabianich

Hugo dr. orvos, aki tudvalevőleg a montenegrói harctéren tartózkodik, s mint a Vöröskereszt egyesület orvosa végzi működését, levelet írt Susákon lakó családjához. A levél Podgoricából jön s november hetedikével van ellátva. Tábori kórházunk, írja Fabianich dr., három részre van elosztva. Az egyikben orosz, a másikban francia orvosok vannak, akik serényen dolgoznak, a harmadikban pedig én működöm három orvossal. Mellettünk van egy boszniai sebész felesége, valamint egy másik boszniai orvos és a felesége. Ezek husz nappal eelőtt keltek egybe s nászutazást Montenegroba tettek, hogy ott is maradjanak. Néhány osztrák orvos is van, többek között dr. Schröttler bécsi orvos fia. Vannak olaszok is.

A váro sigen élénk. Még Cetinijében sincs ilyen élénkség, egyébként Podgorica sokkal érdekesebb, mint a főváros. A várost egy gyönyörű patak szeli keresztül. Az utca képe igen ivogyes és érdekes. Törökök, albánok, ernogorok járnak-kelnek. Utam kellemes volt. Vélem egy orvostan-hallgató utazott, aki mindenáron mellettem akart maradni. Csaknem elfelejtettem egy angol orvosról írni. Ez a derék asszony is velünk jött. Egész uton mulattatott bennünket és semmi áros sem akart Podgoricában maradni, hanem a esatatóz közelében akart lenni. Persze, hogy nem teljesítették kívánságát.

Szabad időmben az Európa-kávéházban vagyok, ahol a város előkelőségei találkoznak. Köztük van Cerovics, egy öreg veterán, ki már egy izben látott puskaporos időket. Tegnap husz vágató lovas közeledett felénk. Előttünk álltak meg. Az egyik tiszt elmondotta, hogy mint vette el egy er török tiszt lovát, a török fegyvereit is magával hozta. Egy ifju a vállát fájlalta. Megvizsgáltam és megállapítottam, hogy ki feamította karját. Le volt sujtva, mikor megmondottam neki, hogy 10 napig kénytelen itt maradni. Tarabos ostrománál idáig ballottuk az ágyubömbölést, amelyet én éjfélig hallgattam.

A hazaszeretet egy megható példájáról is meg kell emlékeznem. Amerikából visszavándorló montenegróiak emnesen a har-

térre mennek. Az egyiket megszólitottam és megkérdeztem, hogy elbucszott-e hozzátartozóitól. Nem — válaszolt ő — majd ha visszatérek lesz rá időm! Bucszik tőlem s két óra mulva látom őt felföveszvetten. Felém jön s azt mondja: A viszont látásra Soutariban! Az utca különben állandóan tele van az ilyen fegyveres emberekkel. Némelyiket a felesége kíséri el. Hét sebesült asszony is van. Ezek szó nélkül türik szenvedéseiket. A férfiak ige nhősiesek. Egyiknek karját széttépte a gránát. Mialatt amputáltuk, csak egy halk jajsztót hallatott. Utána cigarettát szívott el. Hetven éven tuli sebesültek is sokan vannak.

Fabianich dr. még kisebb dolgokat ír le velében, melyek mind élénk vonások a városi harcias képeiről s a montenegrói nép bátorságáról és harci szeretetéről.

— A bóra. Mára már esőkent a szél rettenetes ereje, amely tegnap mindenütt kárt okozott. A háztetőkről eserepek repültek le, egy-két helyen kémények döltek össze. Nagyobb balesetet csak a via Castellon okozott a szél, ahol felemelte az épület-szárny bádogtetejét. A tüzoltók kötelekkel megerősítették a félig levált tetőt. A mentőállomás máig nem tud olyan balesetről, a melyet a szél okozott volna.

— Művészet a Nemzeti Kaszinóban.

Ma, vasárnap este 9 órakor lesz Vágó Géza és Kovács Andor a jeles cabaret művészek estélye a Nemzeti Kaszinóban. A műsor keretében részt vesznek még Balogh Manci és Magyar Gizella kisasszonyok is. A műsor irodalmi, nívós és teljesen felhő jellegű a két jeles művész biztosítja. Az egyes magán számok, aktualitások és conferenceok között kisebb szatirikus jelenetek lesznek bemutatva. Az estélyt, melyen a kaszinó tagjai jelenhetnek meg, 2 koronás belépő-jegyvel — olyan sikeresnek ígérkezik, hogy a legtöbb helyet előre lefoglalták.

— A kikötőből. Nov. 23. Érkezett:

„Wachereu“ dán gőzös Batáviából 5000 zsák rizsszel; „Achille“ osztrák gőzös Konstantinápolyból 120 tonna vegyes áruval; „Antoniette Elvira“ olasz gőzös Trieszttől üresen.

Indult: „Trieste“ osztrák gőzös Kalkuttába 1000 tonna cukorral, 1000 tonna vegyes áruval; „Zichy“ magyar gőzös Mógadorba 200 tonna vegyes áruval; „Szeged“ magyar gőzös Bordeauxba 1800 tonna cukorral és 800 tonna fával.

— Hajóközlekedési zavarok a bóra miatt.

Eőrelátható volt tegnap, hogy a hatalmas bóra a hajóközlekedésben zavart fog okozni. A szél esőkenni nem akaró ereje miatt a „Cirkvenica“ gőzös tegnap nem jött vissza Chersóból, honnan a mai nap folyamán fog megérkezni. A „Sirály“ gőzös tegnap nem indult Noviba, az „Abbazia“ gőzös pedig Bucariban maradt.

— Leugrott a villamosról. F u s Ferenc

65 éves voloscai egyén tegnap leugrott az egyik robogó villamoskocsiról, de oly szerencsétlenül, hogy elesett és különböző zúzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt öregembert a mentőállomásra kísérték, onnan pedig a mentők vitték a kórházba.

— A német hajózási vállalatok helyzete

A német tengerhajózási vállalatok jelenlegi helyzete kitünő és nyugodtan tekinthetnek a legközelebbi jövőbe is. Illetékes körökben azonban most már óvatosságra intik a hajótulajdonosokat és figyelmeztetik őket, hogy a flottájukat már csak a legnagyobb megfontolással szaporítsák. A német vállalatok ehhez képest korlátozzák flottáik szaporítását és ezentul már inkább csak régi, elavult hajóikat fogják pótolni új és modern gőzösekkel. A régieket eladják jó árban legnagyobb részben norvég, svéd, orosz, olasz és görög hajótulajdonosoknak. Az idej év különben hajóépítési iparban is rekordot jelent. Az angol és német hajógyárakban közel három millió reg. tonna gőzös áll építés alatt. Jövedelem szempontjából is dus volt ez az esztendő és a hamburgi tőzsdén már határozottan tudják, hogy a nagyobb váll-

latok mily osztalékokat fognak fizetni, így pl. a Hamburg—Amerika Linie 12. (tavaly 9), a Nordeutscher Lloyd 7—8 (tavaly 5), a Deutsch—Australische D. G. 14—15 (tavaly 11), a Kosmos 15 (tavaly 12), a Hamburg—Südamerika Linie 14 (tavaly 10), a Hansa 15—16 (tavaly 10) százalékokat fognak fizetni. A nagy osztalékok mellett azonkívül az összes vállalatok igen nagy összegekkel dobták a takaréktételek növekedését, biztosítási stb. alapjaikat is.

Tengerész-katonák behívása. Tegnap és ma ismét számos Fiumében lakó tartalékos tengerész-katona kapott behívót, mely szerint 24 órán belül tartoznak Pólába bevonulni. A sürgős behívások valószínűleg összefüggésben vannak az albániai kikötők előtt rendezendő flottatüntetéssel.

Elgázolta a villanyos. Szörnyű baleset történt ma délután az Adria-palota előtt. Friedmann Jolán 17 éves köolajgyári irtszviselőnő délután fél 2-kor fel akart szállni az egyik villamosra, hogy hivatalába menjen. A kocsit már mozgásban volt, mikor Friedmann Jolán felkapaszkodott a hátsóra. Azonban elcsúszott, leesett a földre s egyik lába a villamos kerekei alá került. A kocsivezető nem volt képes hirtelen megállítani a kocsit, melynek kereke elvágta a szerencsétlen leány lábát. Az Erzsébet-terén nagy izgalom támadt s a közelben levő mentők gyorsan beszállították a kórházba az eszméletlen leányt.

A Fiumei Gyorsíró Egyesület f. hó 24-én delelőtt 11 órakor rendes havi ülését tartja, melynek tárgya két felolvasás lesz. Az egyiknek címe: „Miként lehet a gyorsírást érdekessé és kedvelté tenni“ a másik pedig „Utunk Madridban és a X. nemzetközi gyorsíró kongresszus és kiállítás lefolyása“. Az ülés nyilvános, melyen úgy s tagok, mint a gyorsírás iránt érdeklődők megjelenhetnek.

A büntárs. A rendőrség minap letartóztatta Lovren Elias 31 éves boszniai születésű kocsist, aki az Ungaro-Croata-nak a Szápary-rakparton levő vízhatlan ponyvái közül egy 300 korona értékűt ellopt. A rendőrség kinyomozta Lovren büntársát is, akit Hodrich Mátyásnak hívnak. Mindketőt átkísérték az ügyvédség fogházába.

Az életunt gonosztevő. Tegnap számunkban irtunk Dundovics Péter ismert gonosztevő legujabb szökési és öngyilkossági kísérletéről. Öngyilkossági kísérleteinek száma tegnap újabbal szaporodott. Tegnapelőtti öngyilkossági kísérlete alkalmával homlokán ejtett súlyos zuzódást. Ennek gyógyítására az orvos egy kis üvegben orvosságot adott. Az életunt gonosztevő ezt az üvegeset akarta felhasználni arra, hogy kevésre becsült életétől megszabaduljon. Földhöz csapta az orvosságot üvegcset, az egyik üvegdarabbal felvágta az ereit. Az erősen ömlő vért nem is iparkodott visszatartani. A gyorsan megjelent börtönőr értesítette az esetről az orvost, ki elrendelte, hogy Dundovicsot szállítsák azonnal a kórházba. Legalább két napig marad majd őrizet alatt a kórházban, honnan visszakísérik a fogházba. Akkor az igazságszolgáltatás jobban fog rá vigyázni, nehogy megszökjék a neki járó néhány hónapi fogházzal. Ha ezt kitöltötte, akkor nyugodtan meghalhat.

Akit keresnek és megtalálnak. A rendőrség egyik titkosrendőre tegnap bekísérte Osemberg István 26 éves egyént, akit hatóság elleni erőszak és lopás büntette miatt köröztek.

Bámulatos, hogy a legujabb találmány szabadalmazott „Varázsfuvola“ tanulás és kottaismeret nélkül bárki egy óra alatt megtanulhat játszani. A „Varázsfuvola“ eredeti kivitelen, tokkal, dalokkal, iskolával és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 koronáért kizárólag Wágner a „Hangszer-Király“ országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körut 15. Okvetlen győzdjék meg Ön is egy próbarendeléssel.

Kérjen a saját érdekében ingyen és bérmentve egy nagy fényképes hangszerárjegyzéket.

x **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

TOZSDE.

	Nov. 22. zárlat	Mai árf. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	790.50	
Osztrák hitelrészvény	606.—	
4%-os koronajáradék	84.—	
Osztr.-magy. államvasut	676.50	
Jelzálogbank	422.—	
Leszámitelőbank	513.—	
Hazai Bank	289.—	
Magyar Bank és Keresk. R-T.	538.50	
Rimamurányi	702.—	
Salgótarjáni	719.—	
Közúti Vasut	668.50	
Városi Villamos	375.—	
Adria	514.—	
Déli Vasut	103.—	
Magyar Cukoripar	2780.—	
Rizsgyár	3700.—	
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza április	12.—	
Rozs 1913 áprilisa	10.51	
Tengeri májusra	7.86	
Zab áprilisa	10.97	
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	604.50	
Magyar hitelrészvény	786.—	
Osztrák magyar államvasut	675.—	
Déli Vasut	106.—	
Alpesi	963.50	
Skoda	740.—	
Osztr. koronajár.	84.70	

Telefonzavar miatt elmaradt.

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz.	226.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1420.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1120.—
Orient tengerhajózási társ.	1440.—
Ált. Forgalmi r. t.	220.—
Magyar Olajgyár	208.—
Austro-Americana	282.—
Navigazione Libera Triest	610.—
Osztrák Lloyd	519.—
Stabilimento Tecnico	9750.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	415.—
I. Trieszti Rizsgyár	895.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	410.—
Spalato Portland Cement	395.—
Assicurazioni Generali Nap.	895.—
Riunione Adriatica	3750.—

FELNŐTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erősítő szer használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is és pedig úgy nők, mint férfiak részére minden korban. A már évtizedek óta ismert és híressé vált Scott féle Emulsió ilyen minőségben mindig kitűnően bevált, akár veleszületett gyengesegről, akár valamely betegség utáni elerőtlenedésről van szó. Már aránylag rövid használat után látható a Scott féle Emulsió hatása. Eszrevehető az élet-erő gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodása gyorsan hajad és új életkedv támad. A Scott féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnőtteknek sem esik nehezükre, azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszertár utján próbándógot küldünk.

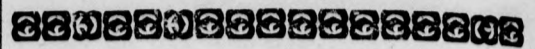
A Via Industrián

egy sarok üzlethelyiség

mely fűszerkereskedésnek, vagy tejcsarnoknak alkalmas és kitűnő helyen fekszik kiadó. Cím a lap kiadóhivatalában.

Egy csésze kávéban sem

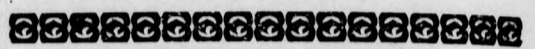
szabad a pompás „Valódi“ : Franck : kávépótléknak hiányozni, mely fűszeres ízt és szép színt ad. A minőség kiadóságot, olcsóságot és izletességet tartalmaz. Gyár Kassán. 3

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor
uj, fényes műsor!

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMİN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiál szálló közötti utcában).

9 1/2 órakor

Schmidt és Bella Jaksen

10 órakor

Slema kapitány és Miss Alice.

10 1/2 órakor

Nemesség és varrótü kacagtató bohózat.

Ezeket kívül az első-rangu, speciális, nagy műsor.

Helyárak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-, Fontartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után kabaré szabad bemenettel. Meleg konyha egész éjjelen át!

Uj! - 1912-es ujdonság - Uj!

526081. sz. német szabad. Eddig sohase látott.

Trefás ujjevi kártya.

Minden kártya felülmulthatatlan, humorisztikus és szenzációs sláger. Minden legkisebb küldemény is változtatott és minden kártya borítékban van.

Egyedül árústitás csak nálunk. Képviselek mindenütt kerestetnek.

10 drb. bérm. —.60 márka küldése ellen.
25 " " 1.— " " " "
50 " " 1.50 " " " "
100 " " 2.50 " " " "

Habighorst & Co. Bochum i. W.

Postschiessfach 149.

Utánvét 30 fillérrel több. Minden nemzet bélyege elfogadatik fizetésnek.

Angol nyelvtanítót keresek.

Cím a kiadóhivatalban.

Távirat — Telefon. A Balkán háboru.

Feltartóztatott osztrák gőzös.

DURAZZO nov. 23. Az osztrák Lloyd hajóstársaság „Wurmbrand“ gőzöst tegnap Durazzótól két mértföldnyire két görög hadihajó feltartóztatta és átvizsgálta. Miután a hajó teljesen üres volt, tovább engedték.

Bolgár hódítás.

SZOFIA, nov. 23. A bolgár hadak tegnap elfoglalták Dedeagacsot és Malgarát.

A drinápolyi ostrom.

SZOFIA, nov. 23. A „Mir“ jelentése szerint a törökök tegnapelőtt vissza akarták foglalni Kartol-Tepe erődöt. Véres harc után a törökök visszavonultak.

Bulgária enged.

LONDON, nov. 23. Szófiából jelentik a Reuter-ügynökségnek: A minisztertanács rendkívüli tanácskozást tartott, amelyen foglalkoztak a béke lehetőségével. Hír szerint Bulgária engedni fog merevségéből és konvenciensebb feltételeket fog összeállítani.

A kolera is.

BERLIN nov. 23. Szófiából táviratozzák: A cataldzsai kolera a bolgárok között is elterjedt. Hivatalosan ezt még nem akarják közzétenni. Az élelmezés mind rosszabbá válik.

A szerbek Durazzo felé.

PÁRIS, nov. 23. Belgrádból táviratozzák: A Monasztirból elindult szerb csapatok áthaladtak s utban vannak Durazzo felé. Találkozni fognak az Alessiából Durazzo felé meutelő szerb csapatokkal. Florinában a szerbek és a görögök találkoztak és nagy tábori ünnepet rendeztek.

Uj tárgyalások.

KONSTANTINÁPOLY, november 23. — Bár a porta visszautasította a bolgár feltételeket és Csataldzsánál ismét megkezdődtek a hadműveletek, még sem lehetetlen, hogy új tárgyalások fognak megindulni a fegyverszünet céljából, mihelyt a bolgár megbízottak újabb utasításokat kapnak *Ferdinánd királytól és a kormánytól. Nincs kizárva, hogy a fegyverszünet feltételeit bolgár részről megváltoztatják. Arról szó sem lehet, hogy a török hadvezetőség kiirítse a csataldzsai védelmi vonalat, a hol a törökök előnyben vannak az ellenséges haderő fölött.*

KONSTANTINÁPOLY, november 23. — Tegnap délután 3 órakor találkozott Nazim pasa hadügyminiszter, a török sereg főparancsnoka Szaszov bolgár fővezérrel a csataldzsai vonal előtt.

Szőkevény ifjutörök vezérek.

KONSTANTINÁPOLY nov. 23. Hír szerint Djavid és Bazanzade pasa volt ifjutörök miniszterek szökését egy francia hadihajó segítette elő. Mindketten Marseilleben vannak most.

Orosz hadihajók Konstantinápolyban.

ODESSZA nov. 23. A Petersburg és Worones csatahajók készen állanak az induláshoz. A két hadihajó a konstantinápolyi orosz nagykövetség rendelkezésére fog állani s 5000 ember részére elegendő élelmiszert visz magával.

A monarkia magatartása.

BERLIN, nov. 23. Itteni diplomáciai körökben meg vannak győződve, hogy Ausztria-Magyarország nem fog mozgósítani. A monarkia, így mondják mértékadó helyen, el van tőkévelve, hogy a békét fenntartja, még abban abban az esetben is, ha Szerbiával nem sikerülne minden kérdésben, így az adriai kikötő kérdésében megegyezésre jutni.

Szerbia ragaszkodik a tengeri kikötőhöz. LONDON, november 23. A „Daily Telegraph“ pétervári levelezője áliítólag ismeri a szerb kormány hivatalos felfogását, amely a következő:

1. Prochaska konzul afférjével Ausztria-Magyarország hozakodott elő. Ez a konzul volt az, amely a szerb csapatok bevonulása előtt felizgatta az albánokat a szerbek ellen és mikor a szerb csapatok bevonultak, nyugodtan türe, hogy az osztrák-magyar konzulátus épületéből a csapatokra lőttek.

2. Albánia autonómiájának kérdését és a szerb kikötő-kérdést Ausztria-Magyarország teljesen jogosulatlanul összekeverte. Ami Albánia függetlenségét illeti, Szerbia respektálni akarja Európa akaratát s bizonyos autonómiát hajlandó megadni Albániának, ami azonban Albániát folytonos zavarok fészkevé tenné.

3. A kikötő-kérdésben a szerb kormány elszántan és minden eszközzel lép sorompóba a szerb álláspont mellett és nem nyugszik addig, amíg az adriai tengeri szerb kikötőt a hatalmak is elismerik.

A király Bécsben.

BÉCS, nov. 23. Ő felsége tegnap este 6 órakor ide érkezett. A pályaudvarról egyenesen Schönbrunnba hajtatott.

A delegációból.

BUDAPEST, nov. 23. A magyar delegáció tegnap este 6 órakor Zichy Ágoston elnöklele alatt ülést tartott. Molnár Viktor az összeegyeztető bizottság nevében jelentette, hogy az osztrák delegáció jelentése egyezik a magyarral, azért indítványozza, hogy a jegyzőkönyvet hitelesítsék. Az indítványt elfogadták. Az elnök köszönetet mondott a figyelemért és a delegációt berekesztette.

Elfogott rablóbanda.

SZARAJEVO, nov. 23. A várost és környékét régóta veszedelemben tartotta egy rablóbanda. Tegnap a banda Urbani János városi tanácsos házában fosztogatott, a rendőrség pedig meglepte őket. A rablóbanda vezére egy Uremovics nevű szerb rablógyilkos.

Rablás a kirakatban.

GENUA, nov. 23. Pitti Fortunato ékszerész üzletének kirakatát tegnap egy ismeretlen ember ökölrel bezúzta, kiragadott belőle egy 18.000 lira értékű ékszer s azzal nyomtalanul eltűnt.

Lapzárta után érkezett.

A szerbek Durazzóban.

RJEKA, nov. 23. A szerbek ma bevonultak Durazzóba.

Német mozgósítás.

BERLIN, nov. 23. Öt német hadtest tartalékosait behívták és az orosz határra irányították őket.

A trónörökös utja.

BERLIN, nov. 23. Politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökösével Schemua vezérkari főnök is Berlinbe utazott, aki állandóan beható tanácskozást folytat Moltke néme tvezerkari főnökkel.

Mozgósítási hírek a tőzsdén.

BUDAPEST, nov. 23. A budapesti tőzsdén ma délelőtt mozgósítási hírek voltak elterjedve.

Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarde-on.)

— Klotild főhercegnő diszkertje Villa Giuseppe (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a enséges család távollétében hétköznapokon reggeltől füstig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— Az „Adriatica“ cognacgyár susáki gyártelepe minden előzetes engedély nélkül megtekinthető reggel 8 órától este 6-ig.

A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántológár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzság ad ki belépőjegyeket.

A rohamosan emelkedő fuvardijak és a szénhiány folytán indítva érezzük magunkat, hogy

a szalonkőszén átát kicsinybeni árusításnál a mai naptól fogva — 100 kg.ként

öt (5) koronára

emeljük fel, zsákokban házhoz szállítva.

Pontos szállításért és gyors kiszolgálásért kezeskedünk.

Fuvarokban való szállításnál megfelelő engedmény.

Braun Bernát és Tsa

Via Stefano 5, saját ház.

TELEFON 5-28.

Zsolnay Vilmos

kaposvári cigányzenekara minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap a

Specchi kávéházban

hangversenyez.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb. Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve.

Fiume legújabb szállodája.

Canalejas családja.

MADRID nov. 23. A király beleegyezését adta abba, hogy a meggyilkolt Canalejas miniszterelnök családjának 30.000 pesetas nyugdíját szavazzanak meg.

Léghajósok szerencsétlensége.

LONDON nov. 23. Tegnap este két előkelő sportember léghajón a levegőbe emelkedett s az volt a szándékuk, hogy Franciaországban szállanak le. A szél azonban elsodorta a léghajót, amely a La-Manche csatornán lezuhant. Egy vitorlás legénysége megmentette a két léghajóst.

Öngyilkosság a vonaton.

SZABADKA nov. 23. A Budapestről jövő egyik fuikéjében két nő öngyilkos lett. Hogy az öngyilkosok kik és miért követték el tetteiket, nem tudják.

Kopott vagy kifakult angol **bőrbutort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

KIADÓ

január elsejére **több négyszobás lakás**, melék helyiségekkel modern komforttal, azorkivül **egy üzlethelyiség**. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

A Via Rastocinen levő ujjáakított Szentgyörgyi-villában egy második emeleti szép lakás, mely áll 3 szobából és mellék-helyiségekből, gyönyörű tengeri kilátással a z o n n a l kiadó. Ugyanott egy bolthelyiség is kapható. Érdeklődni lehet a Fiumei Építő Részvénytársaság irodájában, Via Clotilde 4. (Telefon 14-08).

A Fiumei Kereskedelmi Bank Rt.

takarék-és folyószámla-betétek után **5%** (öt százalék) kamatot fizet. A tőkekamatadót az intézet sajátjából viseli. Elvállal megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdékre. — Előleget ad árukra és értékpapírokra. Leszámitól váltókat. — Elvállal beszedéseket, kiállít és bevált csekkeket és hitelleveleket.

SAFE DEPOSITOK.

Áru-Osztály - Sorsjegy-Osztály - Biztosítási-Osztály
Menetjegy-Osztály. - Nemzetközi utazási Iroda.

**József Főherceg szálló
BUDAPEST.**

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

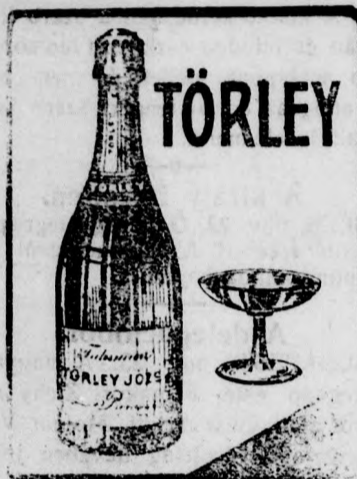
Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni őstorrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

LIDO PENSIO Abbazia ban

A Súdstrandon a legyebb magyar otthon. Kérjünk prospektust (Budapesten a „Rémi” szálló portásánál is kapható.) Legmérsékeltőbb árak. Kitűnő konyha, gyönyörű szobák

Használt és új butort

veszek és eladok.

Meghívásra házhoz is jövök.

HERSKOVITS S. butorkerekedőnél

Via G. Parini 6. szám.

„Al Paolo” vendéglő

(ex Rákóczy)

Fiume Via dell'Industria 52 sz.

a kivándorlási palotával szemben

ujjonnan berendezve.

Kitűnő magyar és olasz konyha. Előrendű magyar borok, Polgári sör.

Havi előfizetők elfogadtatnak.

Szíves pártfogást kér

Hönsch Pál

a Lloyd vendéglő volt főpincére.

ÓH JAJ! KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor.
Próbadohoz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Megfojt ez az átkozott köhögés. Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I.

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Sussak minden gyógyszertárban és drogeriájában.

ÉLJEN!

Eggermellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Színes szövetfüggönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapó-étamine függönyök garantált színek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegekben 175x250 K. 25.-, 200x300 K. 36.-

Bonne femmes tüllből rávarrott mintákkal drbja K. 4.-

Ágytakarók tüllből rávarrott mintákkal 220x330 drbja K. 11.50

Pilus asztalterítők rávarrott mintákkal drbja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbja K. 7.60

A nagy őszi idényre

megérkeztek már a

Szőnyegek

és

függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyelőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonne femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási**választék**

a következő minőségű szalón-, ebédlő- és hálószoba szőnyegekben:

Gyapju Tapestry Velour

(a nagybecskereki szőnyegyárból)

Axminster Argaman

és kézzel előállított szőnyegekben.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

Tisztelettel értesitem m. t. vevőimet és a n. é. közön-
séget, hogy

1912. december elsején

áthelyezem viaszkos vászon-, linoleum- esőkö-
peny- és gummijátékszer-üzletemet a **CORSO 6.**
szám alá, a hol az említett cikkeken kívül külön osztályban
mindennemű **szőnyeget**, mint Velour, Axminster, Argaman,
Cocus, stb. fajtát tartok valódi gyári áron raktáron.

Mély tisztelettel
Haas Leopold
Fiume, Via della Torre 1.

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgevics-ház) Via Fratelli Branchetta.

Kitűnő magyar konyha. Izletes ételek.
Kifogástalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János
vendéglős.

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m.
sérvkötők, haskötők, gummigörcsér-haris-
nyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek,
múlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyer-
mekágyas felszerelések, masszáló- és vil-
lanygépek a legmegbízhatóbb minőségben
csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél
ALAPITTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám
szerezhetők be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívá-
natra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

„Varázsfuvola”.
Bárki egy óra alatt meg-
tanulhat rajta játszani.
A „Varázsfuvola”
rendkívül kellemes, 20
acél trombitahanggal
és 4 erős bőgővel van
ellátva. Diszes kivitel-
ben, kottafüzettel, da-
lokkal, tokkal, ajándék-
kal együtt csak 4 ko-
rona.

Csakis Wagner
„Hangszer-Király”
országszerte elismert
legolcsóbb hangszeráruházában kapható. Budapest,
József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. — Kérjen
fenyképes hangszerárjegyzéket.

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi há-
zakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat**
épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett
eladásra és bérbeadásra.

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek**
is eladók. **A telep csatornázással, vízvezetékekkel s oil-
lanyollágítással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott ka-
vics, homok és kölliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában
Via Clotilde 4 szám a.

„A TENGERPART” Telefon száma 2-29.

LOVRANA LEGOLCSÓBB
és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“

(„Zur schönen Kärtuerin“)

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fördőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.

Éjjel 2 óráig nyitva.

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha
Eclipse dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.

Minden vas- és edényüzletben kapható.

Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Eckel Egon, Fiume Via Carducci 14. sz.

Trieszt a pályaudvarral szemben

„Alla Stazione“ étterem

A bpesti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitűnő konyha. - Mindenkor friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriancich Ant. a fiumei Deák szálló volt aprotás.

TÓTH JÁNOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

LOVRANA

„Adria“ kávéház

Nagy strandterrasse, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: Glück Alfonz a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

„Styria-Universal“
Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálú pamutot ugyanazon gépen.

Arjegyék ingyen. Részletfizetésre is.

Styria-Kötőgépgyár,
GRAZ, III.

Kawa-Santal-Kapszulák kitűnő szer húgycsőfolyás kankó, hereleb, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőeknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulhatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegségnél. 1 próba üvegese 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez,

Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

Viszontelárusítók jól fizetve.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsóausztria, feltalálója a

Wilhelm-féle Teának.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferencgyógyszerész urnak Neunkirchenben, halás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, melylyel a Wilhelm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom a teát, az egész testalkatrészem megjavult. Én megvagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használatát által a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel Butschin-Streifeld grófnő főhadnagy-neje.

Ára csomagonként 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszertárban s drogériában nincs, direkt küldés!

A legkellemesebb izü és legolcsóbb savanyuviz a

**Pécsi Tettye
: forrásvíz :**

kapható minden drogeriában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél - Telefon 186 szám.

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzio

Imrò Ferenc

borbély és fodrászterme

Fiume, Via A. Manzoni 7. (Braida).

Kifogástalan kiszolgálás.

Mindenféle hajmunka és női fésülés.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy Budapesten a képviselőháznak ezen célra átalakított souterrain helyiségeiben

Vendéglői üzletemet

folyó évi október 27-én megnyitottam és készséggel állók kitűnő ételek és polgári árakkal a nb. közönség szolgálatára.

Teljes tisztelettel

Czlioth József
képviselőházi vendéglős.

Minden a kihordás vagy a székfűtés körül felmerülő panaszai telefon, vagy levelezőlapján a kiadóhivatalba kérik bejelenteni.

Nyomatott a „Polinna“ nyomdában Fiume.